

*Tvoje meno zvestujem bratom
a pred zhromaždením Ťa budem chváliť.
(sv. Pavol, list Židom 2)*

ZA PhDr. LEVOM ZACHAROM
(1946 - 1994)

*S bôľom v srdci sa chytám pera,
aby som mohol napísať pár viet o
našom milom spolupracovníkovi
Dr. Levovi Zacharovi.*

Je to neuveriteľné, on, večný optimista, vždy s dobrou náladou, plný energie a života, už nie je medzi nami. Zákerná choroba ho neúprosne skosila na vrchole tvorivých síl a schopností.

Je preťažké o tom hovoriť, stále ešte čakáme, že sa objaví vo dverách, s jeho milým úsmevom, dobrou náladou, a my sa prebudíme zo zlého sna. No žiaľ, i keď si to všetci prajeme, už sa tak nestane.

V takýchto krutých chvíľach sa vždy natíska otázka prečo, a vyvoláva v nás odvekú túžbu poznať pohnútky večnej spravodlivosti. Žiaľ, na to niet odpovede. Ostáva iba zmierniť sa s osudom, i keď s trpkosťou a bolesťou v srdci.

Odišiel dobrý odborník, dobrý priateľ. Bude nám chýbať nielen ako popredný archeológ, ale aj ako dobrý človek.

Už počas vysokoškolských štúdií sa u neho vyhraňuje záujem o mladšiu dobu železnú, a preto bolo len prirodzené, že po nástupe do praxe pokračuje vo svojom predšavzatí. Postupne sa prepracoval k najlepším odborníkom nielen u nás, ale i v Európe.

Tomu bola adekvátna i jeho publikačná činnosť. Z nej na prvom mieste treba vyzdvihnúť monografiu o Keltskom umení, vysoko hodnotenú i v zahraničných odborných kruhoch.

Viedol množstvo terénnych výskumov nielen na území hlavného mesta, ale aj na Záhorí. Ich výsledky obohatili a rozšírili naše poznanie o tomto úseku našich dejín. Pri jeho terénnej činnosti sa plne odrazila láska a vzťah k prírode, ktorej rozumel a ktorá rozumela jemu. Vedel v nej vycítiť a identifikovať javy dávno zašlé, zabudnuté. S trpezlivosťou jemu vlastnou ich potom odovzdával a vštepoval mladším kolegom.

Lev Zachar nebol len vynikajúci archeológ, bol i múzejníkom v pravom zmysle slova. Nezabudnuteľné sú výstavy, ktoré realizoval. Spomeňme aspoň tie posledné: Z nových

archeologických výskumov, Kelti na Dunaji, Šperk národov, Ej, kade ja chodieval, Poklady Pohanskej a celkom posledná, pri ktorej ho už zákerná choroba nahlodávala, netušiac o nej ani on, ani blízke okolie - Umenie Tibetu z Číny.

Vo "voľných" chvíľach sa venoval svojej ďalšej obľúbenej téme - americkým Indiánom. I keď nebol profesionálom v tejto oblasti, svojou húževnatosťou sa prepracoval k uznávaným odborníkom. Monografia Préríjní a pralesní Indiáni bola len logickým vyústením jeho nevšedného úsilia a záujmu.

Žiaľ, sudičky mu do pivojníka nevlózili dlhšiu životnú púť, príliš skoro doputoval na jej koniec, na žalosť všetkých, čo ho poznali a mali radi.

Odišiel, ale v našich srdciach bude žiť ďalej.

Adrian Vallašek

VÝBEROVÁ BIBLIOGRAFIA PhDr. LEVA ZACHARA DO ROKU 1994

- 1970: K niektorým problémom štúdia keltských mečov na Slovensku. MÚZEUM 15, s. 184 - 187.
- 1974: K chronologickému postaveniu pošiev mečov s esovitou svorkou ústia, Sborník FFUK 25, Musica 14, s. 63 - 94
- 1975: Datovanie pošiev keltských mečov z Drme a Košíc. Zborník SNM 68, História 14, s. 55 - 80.
Kultový objekt a hroby z doby laténskej v Palárikove. Slovenská archeológia 23, s. 283 - 332 (spoluautor J. Paulík).
- 1976: Neskoroláténske sídlisko pri Kútoch. Zborník SNM 70, História 16, s. 31 - 53.
- 1977: Príspevok k poznaniu neskoroláténskeho obdobia na Záhorí. Zborník SNM 71, História 17, s. 35 - 58.
Die La Tene-Zeit in der Slowakei. Keltske štúdie, Posavski muzej Brežice, s. 59 - 62.
- 1978: Záchraný výskum v Trnenci nad Váhom. Zborník SNM, 72, História 18, s. 41 - 59.
Analyse der Schwerter (Beitrage zur Typologie und Datierung der Schwerter). In: Das keltische Gräberfeld bei Jenišův Ujezd in Böhmen, 2. Teplice, s. 6 - 13.
- 1981: Neskoroláténske vrstvy na Partizánskej ulici v Bratislave. Zborník SNM 75, História 21, s. 35 - 57.
Odev dávných Keltov. Domová pokladnica, Bratislava, s. 92 - 96.
- 1982: Príspevok k problematike Bratislavského oppida. Zborník SNM 76, História 22, s. 31 - 49.
Neskoroláténsky objekt na námestí SNP č. 31 - 32. Pamiatky a príroda, Bratislava 7, s. 165 - 177.
Keltské tajomstvo Studienky. Krásy Slovenska, 12, s. 6 - 8.
- 1983: Stopy dávných keltských zbrojárův. Domová pokladnica, Bratislava, s. 141 - 143.
- 1984: Zlomky dávkovaciech platničiek na výrobu keltských mincí - nálezy zo Šuštiny-Stráží a Bratislavy. Slovenská numizmatika 8, s. 121 - 145 (spoluautor V. Ščasník, V. Kliment, M. Červeňanský).
Stredoláténske pošvy mečov z Ižkoviec, okr. Trebišov a Kečova okr. Rožňava. In: Zborník prác Ľudmily Kraskovskej (k životnému jubileu), Bratislava, s. 74 - 81.
- 1985: Préríjní a pralesní Indiáni. Mladé letá (spoluautor Mníslav Zelený)
- 1986: Niekoľko nových poznatkov o keltskom oppide na území Bratislavy. In: Najstaršie dejiny Bratislavy, referáty zo sympózia, Archív mesta Bratislavy, s. 51 - 61.
- 1987: Príspevok k stredovekému osídleniu v Palárikove, okr. Nové Zámky. Zborník SNM, 81, História 27, s. 95 - 115 (spoluautor B. Egyházy-Jurovská).
Keltské umenie na Slovensku - Die keltische Kunst in der Slowakei. Bratislava, Tatra.
- 1988: Beitrag zur Problematik der spätláténzeitlichen Siedlungshorizonte innerhalb des Bratislavaer Oppidums. Zborník SNM, História 28, s. 27 - 72 (spoluautor D. Rexa).
- 1989: Keď prehovorí dávné stopy. In: Bratislavský magazín, s. 3 - 11.
- 1991: L'oppidum de Bratislava. In: I Celti, Milano, s. 548 - 549.
Keltské sídlisko pri obci Studienka, okr. Senica. Vlastivedný časopis 3, s. 113 - 115.
- 1993: Najstaršie dejiny Bratislavy, časť Mladšia doba železná (laténska). ELAN Bratislava, s. 143 - 209, (spoluautor K. Pieta).

Beata Egyházy-Jurovská

SLOVENSKÉ NÁRODNE MUZEUM 196
KNIŽNICA
Vojanskeho nábr. 2
814 36 BRATISLAVA